

לא עובדות בשביל אף אחד

הן נשים דעתניות ומשכילות המקיימות אורח חיים נורמטיבי, ובכל זאת בחרו לעסוק במקצוע העתיק בעולם. בעקבות הצעת החוק שמבקשת להפיל את לקוחותיהן, החליטו להתלכד, לזקוף ראש ולהקים את "העמותה להסדרת הזנות בישראל". עכשיו, כשלצדן סוללת עורכי דין ויועצי תקשורת, הן מוכנות לשלם מע"מ ולהתעמת עם ח"כים — הכל כדי לנתץ את סטיגמת הנרקומניות האומללות מפינת הרחוב

מאת עמוס שביט

קרן עדיין מתקשה לעכל את מה שאמר לה בנה לא מזמן, אחרי שחזר הביתה מבית הספר. הוא היה נסער מאוד. התברר לו שאמו של אחד הילדים בשכבה שלו עוסקת בזנות, והגילוי זיעזע אותו. "הוא סיפר לי בסוד את מה ששמע", אומרת קרן, "והוסיף שהיה מתאבד אם היה יודע שאמא שלו עוסקת במקצוע הזה".

קרן (כל שמות העוסקות בזנות בכתבה בדו"ח), 35, נשואה ממרכז הארץ שלומדת בימים אלה מינהל עסקים, עוסקת בזנות בעצמה כבר ארבע שנים. כשבנה המתבגר הטיח בה את הדברים, היא נאלמה דום. מה כבר יכלה לומר, בלי שיחשוד שגם אמו באותו מקצוע? "יש להם בגיל הזה הרבה קללות כמו 'זונה' או 'בן זונה', וזה מעצים את גודל הסטריאוטיפ בעיניהם", היא אומרת. "אז ישבתי איתו והסברתי לו שאמנם זה לא מקצוע מקובל, אבל יש כל מיני מקצועות וכל מיני סיטואציות בחיים".

שקלת לספר לו את האמת?

"לא, ואני לא חושבת שאי פעם אספר לו. אמרתי לו שאסור לשפוט אנשים. הסברתי לו שזה מקצוע לכל דבר, לא סוף העולם. האישה שעובדת בזה דואגת שלבן שלה לא יחסר כלום. גם שיכנעתי אותו לא להשתמש יותר בקללה הזאת ושיאמר לחבריו לא להשתמש בה. איכשהו הוא קיבל את זה".

גם אם בנה השתכנע שהמקצוע העתיק בעולם הוא לא כזה מקולל, לקרן נמאס. נמאס לה שכשחושבים על זונה עולה דימוי של נרקומנית אומללה שעומדת בצמתים ומופעלת על ידי סרסורים. נמאס לה שפמיניסטיות רוצות בכוח לעזור לה בטענה שאין סיכוי שהיא עובדת בזנות מבחירה. נמאס לה שאחת לכמה זמן משטרת ישראל פושטת ולוקחת אותה לתשואל. ונמאס לה שמחוקקות נמרצות עושות כל מאמץ כדי לגרום לה לנטוש את התחום.

בפברואר השנה אושרה בוועדת שרים לחקיקה, ובהמשך בקריאה טרומית, הצעת חוק של ח"כ אורית זוראץ (קדימה) להפיל את לקוחות זנות. "מטרת הצעת החוק", נכתב שם, "היא להביא לצמצום תופעת הזנות ולתיקון עוול מוסרי ואנושי הנגרם לאלפי נשים, קורבנות זנות בישראל... אין להתכחש לעובדה המהותית כי הזנות איננה פעולה חופשית הנעשית מתוך בחירה".

לפי ההצעה, תוטל אחריות פלילית על כל הרוכש שירותי זנות בישראל. העונש שיוטל על אדם שנתפס אצל זונה יהיה מאסר של חצי שנה או לחלופין, במקרה של הרשעה ראשונה, יחויב צרכן המין להשתתף בסדנה שבה ישמע מזונות לשעבר עד כמה נוראים היו חייהן בתקופה שמכרו את גופן תמורת תשלום. וכן, הן יגידו לו שהן לא באמת נהנו בזמן האקט. החוק זוכה בימים אלה לתמיכה רחבה במסדרונות הכנסת; חברי הוועדה לקידום מעמד האישה חיבקו אותו בחום, וגם שר המשפטים יעקב נאמן הודיע שהוא תומך. במקביל התעורר ויכוח ציבורי. נראה שבמקרים רבים העונש שיוטל במסגרת החוק יתגמד בהשוואה למחיר האישי, המשפחתי, המקצועי או הציבורי שישלמו גברים כשיתברר לסביבתם שפנו לזונה. אזרח מדרום הארץ כבר הגיש תלונה במשטרה נגד חברות הכנסת שיזמו את הצעת החוק (זוראץ וזהבה גלאון, שהגישה הצעה דומה לפני כשלוש שנים), בטענה שהן שוללות את חירותן כאזרח. מנגד, ח"כ זוראץ התלוננה בפני קצין הכנסת כי זונות מטרידות אותה ומאיימות עליה בשל פגיעה בפרנסתן. "למרות שהחוק עדיין לא עבר", אומרות זונות ששוחחנו איתן השבוע, "גברים רבים לא מבינים זאת וחוששים להגיע. לצערנו אנחנו כבר מרגישות ירידה ניכרת במספר הביקורים".

בוויכוח הזה מקופלות שאלות לא פשוטות: האם ראשי המחוקק לקבוע שזנות היא לא תחום שחל עליו חוק חופש העיסוק? האומנם נשים שעוסקות בתחום באמת לעולם לא עושות זאת מבחירה חופשית? ומעל לכל, האם חוק כזה לא עלול להוריד את הזנות למחתרת, לפינות רחוב אפלות, דבר שעלול לגרום לתוצאה הפוכה, שלפיה נשים עצמאיות ימצאו את עצמן תחת חסותם של עבריינים שמסרסרים בהן?

את קרן וחברותיה שהתכנסו לפאנל עבור "7 ימים" – כולן נשים דעתניות, מצליחות, משכילות, אחת מהן עובדת במשרה מלאה כאחות בבית חולים גדול – החוק מטריד ומקומם.

סנדוויצ'ים לילדים

"ערב אחד, לפני כחצי שנה, ישבנו כמה בנות בסלון וקיטרנו כרגיל", מספרת שלי. "אמרנו שנמאס לנו מהפשיטות של המשטרה ונמאס לנו מהתיקים הפליליים שפותחים לנו למרות שאנחנו לא עברייניות. ברגע מסוים הבנו שאם נמשיך להיות בטטות כורסה, שום דבר לא יקרה".

שלי, 42, נשואה ואמא לילד, "עוסקת בענף", כלשונה, כבר 12 שנים. בעקבות הצעת החוק עשתה מעשה יוצא דופן: היא אספה סביבה מספר גדול של זונות, כולן נשים איכותיות ועצמאיות שעובדות בדירות מושכרות ועוסקות בתחום מתוך בחירה וללא סרסור; היא החלה לגבות מהן דמי חבר חודשיים, רשמה ברשם העמותות את "העמותה להסדרת הזנות בישראל", שכרה עורך דין שיטפל בצד המשפטי של המאבק ואף שכרה משרד ייעוץ תקשורת כדי להיערך למתקפה הסברתית.

בפעם הראשונה בתולדות ישראל – בעקבות הצעת החוק שלפיה "הזנות הינה תופעה שלילית מיסודה היוצרת פגיעה בזכותה של האישה על גופה" – החליטו נשים שעוסקות בזנות להתלכד, לזקוף את ראשן, להתייצב בריש גלי ולהכריז: **החוק הזה הוא פגיעה בזכותנו על גופנו.**

במסגרת ההליכים השונים נוצרת גם הבחנה בין ה"פלגים" בענף: יש בישראל זונות רחוב, יש קוקסינליות שנותנות שירותים לקהילה ההומו-לסבית, יש מהגרות שפועלות במכוני ליווי ויש את אותן בנות שמקיימות אורח חיים נורמטיבי, שוכרות דירות ומנהלות עסק עצמאי. לטענת חברות העמותה, נתוני האימה שהוצגו עד היום בפני חברי הכנסת והתקשורת מבוססים על זנות הרחוב והשוליים בלבד ולא על נשים עצמאיות מסוגן. כעת הן מתכוונות לשכור חברת לובינג שתפעל בכנסת ולנסות להטמיע אצל כולנו את הרעיון שיש זונות אחרות. זונות שלא עובדות ברחוב, שמעולם לא עברו ניצול או תקיפה מינית ולא נוגעות בסמים; זונות שטוענות שהמחיר הגופני שהן משלמות הוא זניח לעומת המחיר הנפשי שהן נאלצות לשלם בעבודות שגרתיות אחרות.

"אנחנו רוצות שיקשיבו לנו", אומרת שלי, שכיום לומדת בין היתר קואוצ'ינג. "אז אספנו דמי חבר מכמה בנות ולקחנו ייעוץ משפטי כדי שמישהו יסביר לנו מה נכון ומה מותר לנו לעשות, איך משנים את המצב ואיך אפשר להתמודד עם הסיטואציה המשפטית. שכרנו גם יועצי תקשורת כדי לנסות לשנות את התדמית שלנו. כי אזרחי ישראל מסתכלים עלינו או כאל נרקומניות עלובות או כאל קורבנות שסרסורים ניצלו אותן ולקחו מהן את כספן".

את בעלה הכירה שלי בנסיבות מקצועיות. "הכרתי אותו כשהגיע כשוטר לביקורת בדירה שבה עבדתי", היא אומרת. "התפתחה בינינו שיחה, ושבוע אחר כך הוא שוב הגיע לביקורת. ושוב, ושוב, וכך זה התפתח. בהתחלה הייתה המון חשדנות בשני הצדדים, אבל כעבור זמן הפכנו חברים טובים ובהמשך הקשר התפתח לזוגיות".

כיום, כשיש לכם ילד משותף, הוא לא רוצה שתפרשי מהתחום?

"לא, כי הוא מבין שזה עיסוק נטו. אין לי שום קשרים עם לקוחות מעבר לזה, והוא מקבל את הבחירה שלי".

כיו"ר "העמותה להסדרת הזנות בישראל" רוצה שלי להילחם בסטיגמות של כולנו. "אי אפשר לקחת ענף שלם ולומר שבכולן התעללו, הרביצו, סחרו, קנו. זה מרגיז, כי אני יודעת שזה לא נכון. האזרח שיושב בבית ורואה את מה שהפמיניסטיות הרדיקליות אומרות, לא מעלה על דעתו שיש גם צד אחר. המטרה שלנו, נכון להיום, היא לצרף כמה שיותר נשים למאבק כדי לייצר שינוי תודעה. מסתכלים עלינו כאל קורבנות, כאל מסכנות, אבל האמת היא שאף אחת מאיתנו היא לא כזו. תסתכל עלינו, כולנו נשים נורמטיביות. כולנו קמות בבוקר, מכינות סנדוויץ' לילד, חלקנו עובדות בעבודות רגילות מלבד העבודה הזו, ולא מעט מאיתנו לומדות. אנחנו נשים שבחרו מתוך רצון וחופש מלא לעסוק במקצוע הזה. זו זכותנו".

לפני כשנה פשטו חוקרי מע"מ על הדירה שבה עבדה ואילצו אותה לפתוח תיק. "בגלל שאני חתומה על חוזה השכירות, יצא שאני כביכול הסרסורית. כנראה שבמע"מ קיבלו את הפרטים מהמשטרה ושלחו אליי צוות שדרש ממני לפתוח תיק וטען שאני צריכה לשלם רטואקטיבית. אמרתי: 'בבקשה, תסדירו קודם את המעמד שלנו ונשלם כחוק'. פתחו לי תיק במע"מ, ופתאום אני רואה שהתיק מופיע תחת הכותרת 'השכרת חדרים'. ביקשתי שיכתבו 'בית בושת' כי זה מה שזה, אבל לא הסכימו. אמרו לי שזה בלתי אפשרי, כי אין רישום כזה. כך, במשך חצי שנה שילמתי למדינה עד שסגרתי את התיק. ואז חשבתי לעצמי, המדינה מתייחסת אליי כאל אזרחית סוג ב', כי אני זונה, אבל הכסף שלי מספיק טוב בשבילה? אם כך, לפחות תתכבדו ותכתבו שאני מנהלת בית בושת, כי זה מה שאני עושה".

החבר לא יודע

לפי תחקיר שערכה הכנסת בהתבסס על נתוני המשטרה ועדויות של זונות, מדי חודש מתקיימים בישראל לפחות מיליון ביקורים אצל זונות. תעשיית המין העולמית היא מהמשגשגות בעולם, עם מחזור עסקי של כ-20 מיליארד דולר בשנה, ובישראל מגלגלת הזנות לפי הערכות לפחות 2.4 מיליארד שקל בשנה. מדובר בכסף שחור שאינו מגיע לקופה הציבורית. לדברי הנשים שהתראיינו כאן, אין להן בעיה לשלם מיסים למדינה, אבל יש להן תנאי.

"אנחנו לא מתנגדות לשלם מיסים", אומרת דנה בת ה-25, "אבל בואו תסדירו קודם את הענף. כשאוכל לעבוד ולהרוויח בשקט, והמשטרה לא תפתח לי כל הזמן תיקים על ניהול בית בושת, אשמח לשלם מיסים. במצב של היום, כל זמן שאין לי סרסור אני לכאורה מנהלת את עצמי, וזה אסור לפי חוק".

אם תפגשו את דנה באקראי, אין סיכוי שתצליחו לנחש במה היא עוסקת. היא ילידת הארץ, צעירה כחולת עיניים עם חיוך דק ונעים, רהוטה מאוד ובימים אלה שוקדת על סיום תואר שני במתימטיקה. "בקרוב, כשאסיים את התואר, אתחיל ללמוד רפואה", היא אומרת. אני ממנה לשואל אותה מה ציון הפסיכומטרי שלה. אחרי לחץ היא מגלה לי את הציון, אבל מבקשת שלא אכתוב אותו כדי שהחבר הקבוע שלה, שאינו יודע דבר על עיסוקה, לא יחשוד. אפשר רק לומר שהציון מרחף הרחק מעל ה-700.

"אני עובדת בזנות משהו כמו חמש-שש פעמים בחודש", היא אומרת. "אני שוכרת דירה, מה שנקרא דירה דיסקרטית. בחיים שלי לא עברתי שום תקיפה מינית, שום התעללות, מעולם לא חטפתי מכות, שני ההורים שלי אקדמאים ואני לא באה ממשפחה הרוסה. אני כמו כל בחורה רגילה בגילי, וחייבים לטפל כאן בסטיגמות. אני עובדת בתחום מפני שזה מה שאני רוצה. אז למה מתייחסים תמיד למקרים הקיצוניים, לנרקומניות שבאות ממשפחות הרוסות?"

בכל זאת, עובדה שאת מסתירה את זה מהחבר שלך.

"זה נכון, הוא לא יודע וגם לא יידע. זה באמת לא מצב אידיאלי, אבל אני יודעת שהוא בחיים לא יקבל את זה בגלל כל אותן סטיגמות שליליות של החברה. אבל זאת עבודה זמנית, ולא אעסוק בזה כל החיים".

יש לך כוונות רציניות כלפיו?

"לא יודעת, נראה לי שכן".

ונראה לך סביר להסתיר ממנו דבר כזה?

"אנחנו עדיין לא חיים ביחד. גם אני חושבת שזה לא בסדר, אבל יש אילוצים בחיים. חוץ מזה, אני חושבת שבין כל בני זוג יש סודות. השאלה היא עד כמה הסודות גדולים. אני פשוט יודעת שהוא יגיד לי מיד להפסיק עם זה, וכרגע אני לא רוצה".

רוב הנשים במקצוע הזה לא כמוך. יש קטינות, יש סמים, וסטטיסטית, בנות רבות עברו ניצול מיני כזה או אחר.

דנה מתרגזת. "עברתי הרבה דירות בשנה האחרונה, ולא ראיתי מעולם קטינה, לא ראיתי אף אחת שקנו או מכרו אותה ולא ראיתי אף אחת שעובדת בשביל מישהו אחר. אגב, אם יש כאלה בנות, אז בבקשה, תעזרו להן. אבל למה לכפות עליי עזרה שאינני זקוקה לה?"

העזרה שדנה מתכוונת אליה היא תוכנית ממשלתית שיזמה המדינה כדי לסייע לנשים לצאת ממעגל הזנות, לשקם את חייהן ולמצוא עבודה חדשה. ח"כ זוארץ מאוד גאה בתוכנית הזו. "כבר הוקמו שלושה מקלטים לנשים שרוצות לצאת ממעגל הזנות, והמדינה משקיעה בזה 20 מיליון שקל בשנה", היא אומרת. "אנחנו מחויבים לסייע לנשים האומללות האלה. יש מועדון בתל-אביב שבו עוברות 400 נשים בשנה שרוצות עזרה. יש ביניהן נשים נורמטיביות, אבל גם הן צריכות עזרה. צריך לשמוע את אלה שקיבלו עזרה וכיום רואות את הזנות אחרת לגמרי, כדי להבין".

עדיין, יש נשים שעוסקות בתחום מבחירה חופשית. למה שהמדינה תגזול את פרנסתן?

"נשים שנקלעו לזנות עושות את זה בגלל מצוקה כלכלית. האם נכון לאפשר לאישה חד-הורית נורמטיבית לגמרי שצריכה לגדל ילדים לעשות צעד של ייאוש? סליחה, אבל למה אסור למכור כליה בישראל? המחוקק בא

ואמר בפירוש שאסור שאדם יעשה לעצמו נזק גופני מתוך אקט של ייאוש. מה ההבדל בין מכירת כליה לבין מכירת הגוף לצרכי מין?"

החוק החדש עשוי לחשוף גברים רבים, לגרום להם מבוכה ואף לפרק משפחות. זה מוצדק בעיניך?

"אדרבה, אז שלא ילכו לזנות. הגברים האלה צריכים לעבור טיפול בקהילה בדיוק כמו שמטפלים בגברים אלימים. כי גבר שמתמש בכוח שלו כדי להשתמש בגוף של מישהו אחר הוא גבר אליים. אם יש לו בעיות בזוגיות, שיתכבד ויטפל בזוגיות שלו. אם הוא הלך לזונה זה סימן שיש משהו רעוע בזוגיות שלו. מעבר לזה, גבר שבכסף שלו מנצל מינית נשים לא יכול להיות נורמטיבי. הוא עברייני. כשגבר נכנס לדירה ומשתמש בכסף שלו כדי לרכוש מין, הוא מתנהג בדיוק כמו גבר אליים. להשתמש בכסף שלך כדי לכפות את עצמך על מישהי אחרת זה אלימות".

הנחות לחיילים

הדברים של זוארץ מרתחים את מורן, גרושה בת 30 ללא ילדים. כבר שנתיים היא עוסקת בזנות. בשנת הלימודים הקרובה תתחיל ללמוד אדריכלות ועיצוב פנים. "יש לי לקוח אוטיסט שאבא שלו מביא אותו אליי פעם בשבוע", היא אומרת. "איפה כאן הגבר האלים שזוארץ מדברת עליו? הוא אוטיסט, אז מה הוא יעשה? ישאר עם היצר שלו? ויש לי גם נכה צה"ל קטוע גפיים שמגיע אליי פעם בשבוע בעזרת המטפל שלו. נו, יש לו דרך אחרת להתפרק? יש סיכוי שבחורה רגילה תרצה אותו? צריך לשים לב מי האנשים שעומדים להפוך עבריינים: אוטיסטים, נכי צה"ל, אלמנים מבוגרים שרוצים קצת חום, חרדים רבים וגברים שרוצים קצת לשוחח עם מישהו על זה שהנשים שלהן כבר לא שוכבות איתם." אני מתנדבת גם בעמותה למען בעלי חיים. אני מנקה את הקקי של בעלי החיים פעם בשבוע וזה דבר מגעיל, אבל אני עושה את זה, כי זה סוג של מצווה. כך גם הזנות, זו מצווה. אני רואה בתחום הזה שלנו כשליחות.

דנה: "יש הרבה גברים שבכלל לא באים אלינו בשביל סקס. הם רוצים רק חום, אוזן קשבת, חיבוק. אם מגיע חייל, אנחנו מתייחסות אליו ביתר תשומת לב. אנחנו ניתן לו עוד זמן ונתייחס אליו יפה יותר. לחיילים כולנו עושות הנחות. אין מה לעשות, חייל הוא מישהו שנוגע לך ללב. העבודה עצמה, אגב, לא נוראית. אני יושבת בכיף עם בנות מעניינות שבחיים הפרטיים לעולם לא הייתי מכירה. מהבחינה הזאת זה תענוג. בקליקה שבה אני מסתובבת בדרך כלל אין בנות כאלה".

ובערב, כשאת עם החבר, העבודה שלך לא פוגעת בחשק שלך לחלוק איתו מיטה?

"אפשר לומר שזה כמו אצל כל זוג. לפעמים לא בא לי לשכב איתו, אבל זה בכלל לא קשור לעבודה".

העיסוק שלך לא מוריד לך את החשק?

"ממש לא. יש אצלנו הפרדה מלאה בין העולמות".

ועדיין, יש בעיסוק שלכן מחיר גופני לא פשוט.

"המחיר מאוד מינורי. צריך להבין שהאקט המיני עצמו מאוד קצר ביחס לשאר הזמן שאני עם הלקוח. למעשה האקט נמשך חמש דקות נטו. רוב האנשים לא באים בשביל הסקס בלבד, ויש הרבה דיבורים ואינטראקציה מסביב. יש דיבורים וסיפורים, לא כמו אצל זוגות נשואים".

עמוס שביט